



Tévedéseket tartalmaz a Human Rights Watch országjelentése

A Human Rights Watch (HRW) nevű nemzetközi jogvédő szervezet a napokban publikálta Magyarországgal kapcsolatos jelentését, melyben komoly kritikákat fogalmaz meg a közjogi rendszer egyes elemeire vonatkozóan. A korábbiakban is sokszor hallott megállapításokat jóformán újrahasznosító dokumentum foglalkozik a magyar médiaszabályokkal, az Alkotmánybírósággal, a választójoggal, de a vallásszabadság, valamint a kisebbségek helyzetével is. Az Alapjogokért Központ megvizsgálta a jelentés jogi szempontból értelmezhető felvetéseit és összehasonlította azokat a hatályos jogszabályokkal. Ennek alapján a Központ arra a következtetésre jutott, hogy a kritikák túlnyomórészt tárgyi tévedéseken, illetve a jogszabályok félreértésén alapulnak. Jóformán ugyanazok a helytelen megállapítások szerepelnek benne, melyek más hasonló elemzésekben is. Így tévesen írnak a Médiatanács tagjainak megválasztásáról, az Alkotmánybíróság hatáskörváltozásairól, de a fogyatékkal élők választójogáról is. Összességében az látható, hogy a korábban kifejtett cáfolatok és szükséges jogszabály-változtatások ellenére továbbra is tartja magát több olyan hamis tétel, mely alaptalan kritikák forrásául szolgál a nemzetközi közvéleményben.

Médiaszabályozás

A hatályos médiaszabályozás sokat kritizált, a tartalomra vonatkozó pontjai a jelentésben foglaltakkal ellentétben nem terjednek ki valamennyi médiaplatformra, csupán a televíziókra és rádiókra. Így az sem igaz, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye mindenkire vonatkozna, ahogy az sem, hogy emiatt az NMHH pénzbírságot szabhatna ki.

Alkotmánybíróság

Költségvetési törvények kapcsán valóban korlátozták az AB hatásköreit, a korlátozás azonban ideiglenes és egyáltalán nem teljes körű. A testület számára ugyanis ma is több eljárás áll rendelkezésre, ha meg akarná semmisíteni a szóban forgó jogszabályokat. A korábbi határozatok kapcsán az Alaptörvény pedig kifejezetten kimondja, hogy azok joghatása fennmarad, a bírák továbbra is rendszeresen hivatkoznak a 2012 előtti esetjogra. Azt a lehetőséget pedig, hogy érintettség nélkül ne fordulhasson bárki az Alkotmánybírósághoz, éppen a testület indítványára foglalta az alkotmányos szabályokba a jogalkotót.

Választójog

Súlyosan téved a jelentés akkor is, amikor azt állítja, hogy a fogyatékkal élőket az új Alaptörvény megfosztotta választójoguktól. Ezzel szemben éppen az új alkotmány volt az, mely a korábbi automatikus kizárás helyett egyedi bírói döntést tett szükségessé a belátási képességükben korlátozottak esetén. A fogyatékkal élők kapcsán arra a jelentés ki se tér, hogy az új szabályok számos esetben könnyebbé tették a fizikai vagy érzékszervi károsodással élők számára a választójog gyakorlását.

Vallásszabadság

A HRW azt is állítja, hogy Magyarországon aláásták a vallásszabadságot és a vallási közösségek között diszkriminatív módon tesznek különbséget. A vallásszabadság és az egyházalapítás azonban két különböző kategória. A jelentés nem tesz említést róla, de az Alaptörvény és egyéb jogszabályok széles körben garantálják a szabad vallásgyakorlást, mint alapjogot. Bár kritizálják az új egyházügyi szabályozást, arról nem tesznek említést, hogy az Alkotmánybíróság korábbi döntése nyomán a jogalkotó törvénybe iktatta, hogy az egyházként el nem ismert közösségek jogorvoslással fordulhatnak az Alkotmánybírósághoz. Önmagában ugyanis az nem alkotmányellenes, hogy az Országgyűlés hatásköre az egyházként történő elismerés.

Kisebbségek

A jelentés azt is kifogásolja, hogy a jogalkotó nem tesz elég konkrét lépéseket a hazai etnikai kisebbségek védelme érdekében. Azt nem említik, hogy az új Alaptörvény értelmében az ilyen közösséghez tartozók emberi méltóságuk megsértése esetén már bírósághoz fordulhatnak, ahogy arról sem, hogy a gyűlöletbűncselekményekre vonatkozó szabályozás szigorodott, vagy, hogy a nemzetiségeket az Országgyűlésben immáron nemzetiségi képviselő vagy szószóló képviselheti.

Médiaszabályozás

A jelentés hazai mediaszabályozással kapcsolatos része konkrét tárgyi tévedéseken alapul. Mindenekelőtt fontos leszögezni, hogy az Alkotmánybíróság 2011-es döntésének következtében a médiatörvények sokak által kritizált paragrafusai nem vonatkoznak valamennyi „mediaplatformra”, hanem csak a rádiókra és televíziókra.¹ Ebből következően a „kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye” sem vonatkozik a sajtótermékekre, online vagy print újságokra, hanem a korábbi, 1996-ban elfogadott médiatörvénnyel megegyező módon csak tévé- és rádiócsatornákra.² A „mediaszabályozó hatóság” léte sem újdonság természetesen, sőt, a korábbi Országos Rádió- és Televíziós Testület (ORTT) még pénzbírságot is kiszabhatott például a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén.³ Ezzel szemben az új szabályok alapján a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság (NMHH) mindösszesen arra kötelezheti ilyen esetben az adott médiaszolgáltatót, hogy adjon helyt műsorában másik véleménynek is. A médiatörvény ki is hangsúlyozza, hogy ilyen esetben más jogkövetkezményt nem is alkalmazhat a hatóság, tehát pénzbírságot sem szabhat ki.⁴ Ilyen eljárást egyébként a Hatóság hivatalból nem is, csak kérelemre indíthat, döntése ellen pedig úgy fellebbezésre, mint bírósági felülvizsgálatra lehetőség van.

Alapvető tévedéseket tartalmaz a jelentés a Médiatanács tagjainak megválasztására vonatkozó részben is. Egyrészt a Médiatanács elnökét nem a köztársasági elnök nevezi ki, hanem az Országgyűlés választja.⁵ Az elnökkel együtt 5 tagú Médiatanácsban pedig nem azért nincsenek jelenleg ellenzéki tagok, mert erre a szabályozás nem adna lehetőséget, hanem mert 2010-ben a három ellenzéki párt nem tudott megállapodni abban, hogy ki legyen az a 2 személy, akit jelölnének.⁶ Ezzel ellentétben a közszolgálati médiaszolgáltatók tulajdonosaként funkcionáló Közszolgálati Közalapítvány három, ellenzék által jelölhető tagjában a három ellenzéki párt meg tudott állapodni 2010-ben, így a Médiatanács „bojkottja” mellett részt vettek a közalapítványi tagok jelölési és megválasztás folyamatában – úgy, hogy a 2 testület megválasztására ugyanaznap, 2010. október 11-én került sor.⁷

Igazságszolgáltatás, Alkotmánybíróság

A jelentés összekeveri a kinevezés és választás fogalmakat, így bevezetőben helytelenül írják, hogy a kormány nevezte ki például az Országos Bírósági Hivatal vezetőjét: az OBH elnökét ugyanis a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja.⁸

Súlyosan téves állításokat tartalmaz az a HRW elemzése Alkotmánybíróságról, illetve annak új hatásköreiről is. Többek között tévesen állítják, hogy a kormány nevezte ki az Alkotmánybíróság tagjait – miközben őket szintén az Országgyűlés választja.⁹ A testület „hatáskör-korlátozását” – azaz, hogy egyes költségvetési tárgyú jogszabályokat nem semmisíthet meg – pedig nem a negyedik Alaptörvény-módosítás vezette be, hanem már az Alaptörvény „eredeti” szövege is tartalmazta.¹⁰ Sőt, az valójában 2010 októberében került bele még a korábbi Alkotmányba.¹¹ A korlátozás azonban messzemenőig nem teljes körű. Egyrészt a vonatkozó rendelkezés csak addig hatályos, míg a GDP-arányos magyar államadósság nem csökken 50 % alá.¹² Ráadásul ettől függetlenül az AB továbbra is megsemmisítheti az említett jogszabályokat előzetes normakontroll során, de abban az esetben is, ha azok egyes kiemelt alapjogokat – pl. az alapjogok anyagjogaként funkcionáló emberi méltóságot – sértenek.¹³ Akkor is megsemmisíthetőek a költségvetési tárgyú normák, ha nemzetközi szerződésbe ütköznek vagy ha „közjogi érvénytelenség” esete áll fenn.

Az elemzés azt is felrója, hogy a jogalkotó megszüntette az „actio popularis” lehetőségét, azaz amikor bárki fordulhatott egy sérelmezett jogszabály miatt az Alkotmánybírósághoz.¹⁴ A HRW állításával ellentétben azonban a jogintézmény eltörlésére maga a testület, illetve annak elnöke tett határozott javaslatot az alkotmányozás idején, mivel az túl nagy ügyterhet rótt az Alkotmánybíróságra.¹⁵ Az alkotmányozó így valóban kivette a rendszerből az „actio popularist”, azonban az alkotmányjogi panasz révén azon állampolgárok továbbra is fordulhatnak a testülethez, amennyiben egy vélelmezetten alaptörvény-ellenes jogszabály vagy bírói döntés kapcsán érintettnek minősülnek.¹⁶

A HRW jelentése szintén tévesen jegyzi meg, hogy az Alkotmánybíróság ne vehetné figyelembe saját korábbi esetjogát.¹⁷ Az Alaptörvény ugyanis pontosan úgy szól, hogy az annak „hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírói határozatok hatályukat veszítik. E rendelkezés nem érinti az ezen határozatok által kifejtett joghatásokat”.¹⁸ Tehát a korábbi határozatok által kiváltott joghatások (pl. megsemmisítés) természetesen továbbra is fennmaradnak, az Alkotmánybíróság továbbra is hivatkozhat e határozataira, amennyiben úgy látja, hogy ez szükséges. Ezen értelmezési és hivatkozási szabadságát az Alkotmánybíróság az új szabályozás hatályba lépése óta többször is megerősítette.¹⁹ Sőt, az új szabályozás éppen, hogy kodifikálja az Alkotmánybíróság széleskörű szabadságát, amennyiben azt a lehetőséget is biztosítja, hogy az Alaptörvény egészének kontextusában a testület a korábbi döntésekkel ellentétes megállapításokat tegyen.²⁰

Az pedig, hogy az Alkotmánybíróság nem vizsgálhat felül és semmisíthet meg alkotmánymódosításokat, az mindösszesen a testület korábbi gyakorlatának kodifikációját jelenti.²¹ Az alkotmány, illetve alkotmánymódosítások tartalmi felülvizsgálatának és megsemmisítésének tilalma az Alkotmánybíróság 25 éves gyakorlatából fakad, az nem az Alaptörvény „újítása”. Ugyanis az AB évtizedes praxisában többször is kifejtette, hogy nem vehet át alkotmányozó funkciót, azaz nincs hatásköre ítélni az alkotmánymódosítások tartalmára felett.²² Amennyiben egy alkotmánymódosítás eljárási hibában, közjogi érvénytelenségben szenved, az Alkotmánybíróság továbbra is felülvizsgálhatja és akár meg is semmisítheti azt.²³ A HRW írása azt is felelgeti, hogy a testület létszámát 11-ről 15-re növelték 2011-ben, azt nem említve, hogy ugyanekkor volt a hivatalos létszám a megalakuláskor, 1990-ben is.

Hajléktalanság és az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás szabályozása

A jelentésben foglalt állításokkal szemben az is tény, hogy a negyedik Alaptörvény-módosítás maga nem „kriminalizálja” a hajléktalanságot, hanem felhatalmazást ad olyan törvény vagy önkormányzati rendelet megalkotására, mely „jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást”.²⁴ Bár más helyen azt írja, hogy az alkotmánymódosítások „aláásták az igazságszolgáltatás függetlenségét”, éppen a jelentés emeli ki fenti kérdés kapcsán, hogy a Fővárosi Közgyűlés vonatkozó rendeletét a Kúria megsemmisítette.²⁵ Azt, hogy a problémára Európa-szerte keresik a választ és egyes esetekben a Magyarországinál jóval radikálisabb kezdeményezések is születnek, jól mutatja, hogy Norvégiában „mindösszesen” belső koalíciós viták miatt vonták vissza azt a törvényjavaslatot, mely nem csak azokat büntette volna, akik koldulnak, de azokat is, akik adnak valamit a rászorulóknak.²⁶

Fogyatékkal élők és a választójog

A HRW jelentése a legsúlyosabb tárgyi tévedést azonban akkor követi el, mikor azt írja, hogy az alkotmányos szabályok alapján „bizonyos fogyatékossgal” élő emberektől megvonták a választójogot.²⁷ Bár a dokumentum nem részletezi, hogy pontosan mit ért ez alatt, a területtel kapcsolatban az új Alaptörvény éppen, hogy előrelépést hozott a korábbi Alkotmányhoz képest. Utóbbi alapján ugyanis választójogát automatikusan megvonták annak, aki a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt állt.²⁸ Az új Alaptörvény mindezzel szemben azonban külön kimondja, hogy csak az nem rendelkezik választójoggal belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt.²⁹ Azaz a korábbi „automatizmus” helyett a bíróságnak – összhangban az új Ptk., a Pp. és az új Ve. szabályaival – most már egyediesített, külön döntést kell hoznia arról, hogy a gondnokság alá helyezett kizárja-e a választójog gyakorlásából.³⁰

A választójog korlátozásával kapcsolatban szükséges kiemelni, hogy a szellemi fogyatékossgal élők esetében az Emberi Jogok Európai Bírósága is legitim célként fogadta el joggyakorlatában a belátási képességre hivatkozva történő korlátozást.³¹ A korábbi Alkotmány alapján álló magyar szabályozás valóban ellentétes volt több nemzetközi egyezményvel, az említett „automatikus” kizárás miatt éppen egy magyar vonatkozású ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által hozott határozott jelentett mérföldkövet.³² A 2010-11-es alkotmányozás során azonban a jogalkotó figyelembe vette az EJEB döntését és az annak alapjául szolgáló Emberi Jogok Európai Egyezményének előírásait, és így alkotta meg a fentiekben vázolt új szabályrendszert.

A fizikai vagy érzékszervi károsodással élők esetéről nem is szól a HRW jelentése, pedig ezen a téren is új szabályokat hozott az Alaptörvény és az új választójogi rendszer. Az Alaptörvény ugyanis előírja, hogy „Magyarország külön intézkedésekkel védi a fogyatékkal élőket”.³³ Ezzel összhangban a választási eljárás törvény célként rögzíti „a fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítését”.³⁴ Így az érintett által kérhető Braille-írással készült értesítő és szavazólap, akadálymentesített szavazóhelyiség biztosítása, mozgóurna valamint a szavazás során történő segítségnyújtás is.³⁵

A jelentés mindenféle indokolás nélkül megemlíti azt is, hogy a fogyatékkal élők mellett az Alaptörvény diszkriminálja a nőket, valamint az homoszexuálisokat.³⁶ Ezzel szemben az Alaptörvény az egyenlőségi szabályok között külön kiemeli, hogy „a nők és férfiak egyenjogúak”, valamint azt is, hogy „Magyarország külön intézkedésekkel védi a nőket”.³⁷ Az esélyegyenlőségi szabályokat a vonatkozó törvény bontja ki, mely kifejezetten tiltja a nemi hovatartozáson alapuló hátrányos megkülönböztetést.³⁸ Egyebekben az Alaptörvény mindösszesen az Alkotmánybíróság évtizedes gyakorlatát kodifikálta.³⁹ Így az alkotmányszöveg kimondja, hogy „Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget”, azonban a család fogalmát természetesen jóval szélesebb körben definiálja, beleértve abba az egyszülős vagy mozaikcsaládokat stb. is.⁴⁰ Így tehát az Alaptörvény egyféle alkotmányos értéként vagy célként kizárólagosan a házasságot védi, azonban más együttélési formák is kibonthatóak emberi méltóságból levezett önrendelkezési jogból: így pl. az élettársi vagy regisztrált élettársi kapcsolati formák is.

Vallásszabadság és egyházak

A HRW jelentésében félrevezető módon összekeveri a vallásszabadság, illetve az egyházként történő elismerést. Így azt állítják, hogy a kormány „aláasta a vallásszabadságot”, amit abból vezetnek le, hogy az új egyházügyi törvény értelmében több száz korábbi egyházat megfosztottak egyházi státuszától, és diszkriminatív módon csak azok juthatnak állami támogatáshoz, melyeket az Országgyűlés egyházként ismer el.

Azonban ezzel szemben az Alaptörvény maga mondja ki, hogy mindenkinek joga van a vallás szabadságához, illetve annak gyakorlásához, majd ezt ismétli meg az új egyházügyi törvény is.⁴¹ Tény, hogy mindemellett az Alaptörvény és jogszabályok rendelkeznek arról, hogy szervezeti formában működő vallási közösségek hogyan működhetnek, azonban az Alkotmánybíróság vonatkozó határozata szerint ilyen szabályozás megalkotására az Országgyűlésnek lehet joga és hatásköre. A vallási közösségeken belül a hatályos jogszabály megkülönböztet „vallási tevékenységet végző szervezeteket”, mint egyesületeket és bevett egyházakat. Míg előbbieket a Fővárosi Törvényszék veszi nyilvántartásba, addig utóbbiakat az Országgyűlés ismeri el, azonban a törvény értelmében mindkettőre vonatkozó szabály, hogy adományokat gyűjthetnek, valamint, hogy „az államháztartás alrendszeréből, európai uniós forrásokból vagy nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott programokból, pályázati úton vagy pályázati rendszeren kívül, egyedi döntés alapján támogatásban részesülhetnek”.⁴²

Bár az Alkotmánybíróság egyik, 2013-as döntésében megsemmisítette az egyházügyi törvény több akkori passzusát is, azt rögzítette, hogy „önmagában nem ellentétes az Alaptörvénnyel az, hogy az Országgyűlés törvényben is elismer egyházakat, ha az nem eredményez zárt listát.”⁴³ Ezzel összefüggésben kimondták azt is, hogy „nincs alaptörvényi akadálya annak, hogy az egyházakra vonatkozó részletes szabályokat meghatározó sarkalatos törvény külön eljárás előírása nélkül rendelkezzen akár a már elismert egyházakról, akár pedig azon egyházak elismeréséről, amelyek a törvényi feltételeknek köztudomásúan megfelelnek. Az ilyen törvényi elismerés mellett azonban a törvény szabályainak nyitva kell hagynia más vallási közösségek számára is az egyházi jogállás megszerzésének lehetőségét az Alaptörvény rendelkezéseinek megfelelő eljárás keretében”.

Az Alkotmánybíróság tehát nem az egyházak törvényben történő elismerése miatt, hanem azért semmisítette meg a törvény egyes korábbi rendelkezéseit, mert az abban rögzített eljárást a törvény nem kötötte határidőhöz és az Országgyűlés döntésével szemben a hatékony jogorvoslat nem volt biztosítva. Ezzel összefüggésben fontos megemlíteni, hogy az Országgyűlés 2013. június végén elfogadta a vonatkozó törvények azon módosítását, mely teljességgel összhangban áll az Alkotmánybíróság döntésével. A módosítások értelmében a törvény expressis verbis kimondja, hogy „a vallási tevékenységet végző szervezet az országgyűlési határozat felülvizsgálatát az Alkotmánybíróságtól az Alkotmánybíróságról szóló törvényben meghatározott eljárás keretében kérheti.”⁴⁴ Jól látható tehát, hogy van helye jogorvoslatnak. Az Alaptörvény pedig azt biztosítja, hogy a vallási közösségek – az egyesülési jog alapján létrehozható szervezeti formák mellett – szabad elhatározásuk szerint és a törvényben foglalt pontos kritériumoknak eleget téve igénybe vehetik az állami jog által „egyházként” meghatározott jogi formát is.

Az Alkotmánybíróság egy korábbi határozatában világossá tette, hogy a törvényhozó meghatározhatja azt, hogy az egyházi státust milyen feltételekkel ismeri el.⁴⁵ Az egyházi státusz jelentősége valóban abban áll, hogy bizonyos specifikus jogosítványokat, így pl. meghatározott feltételek esetén költségvetési támogatási lehetőséget biztosít. Az új szabályozás egyik célja viszont éppen az volt, hogy kiszűrje a különleges jogosultságokkal visszaélő ún. „bizniszegyházakat”.

Mindemellett általánosságban véve fontos azt is megjegyezni, hogy a speciális bevett egyházi jogállás biztosítása vagy annak hiánya nem érinti a vallási tevékenységet végző szervezetek az Emberi Jogok Európai Egyezményének 9. és 14. cikke szerint vallásszabadsághoz és megkülönböztetéstől való mentességhez fűződő jogát. Ez a jog az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdése alapján illeti meg mind a bevett egyházakat, mind a vallási tevékenységet végző szervezeteket.⁴⁶ Megjegyzendő, hogy az egyházügyi törvény módosítása értelmében bármely vallási közösség használhatja az egyház megjelölést elnevezésében. Maga az Alkotmánybíróság fogalmazta meg, hogy „az egyház az adott vallás és az állami jog számára nem ugyanaz. A semleges állam nem követheti a különböző vallások egyház-felfogásait.”⁴⁷

Végül, de nem utolsósorban pedig kiemelendő, hogy az Alaptörvény 2013 szeptemberében elfogadott ötödik módosítása értelmében immáron az Országgyűlés pro forma nem is az egyházként történő elismerésről dönt, hanem az állam és az adott vallási közösség közötti együttműködésről. Az együttműködő közösségek pedig a jövőben bevett egyháznak minősülnek.

Nemzeti és etnikai kisebbségek, gyűlöletbeszéd

A szervezet jelentése külön felszólítja a magyar kormányt arra, hogy tegyen konkrét lépéseket a cigányságot érő diszkrimináció és erőszak ellen, miközben egyáltalán nem említi meg az e téren történt jogalkotási fejleményeket.⁴⁸ Nem említi meg például, hogy éppen a szervezet által oly sokat kritizált Alaptörvény a magyar jogi rendszerben újdonságként arra jogosítja fel pl. az etnikai közösséghez tartozó személyeket, hogy a közösséget sértő véleménynyilvánítás ellen, emberi méltóságuk megsértése miatt bírósághoz fordulhassanak.⁴⁹ 2010-ben szigorították a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozó szabályokat is, melyet az új Btk. szintén átvett.⁵⁰ Az új Alaptörvény emellett külön deklarálja, hogy a „Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők”, az új választási jogszabályok pedig lehetőséget adnak nemzetiségi képviselők, illetve szószólók megválasztására is.⁵¹



¹ „The media laws specify new content regulations for all media platforms”. Hungary: Outstanding Human Rights Concerns. Human Rights Watch, February 2015 (továbbiakban: Jelentés) 1. oldal

http://www.hrw.org/sites/default/files/related_material/2015_HUN_BriefingPaperFeb.pdf

165/2011. (XII. 20.) AB határozat

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 2.§ (1a) bekezdés

² „The law contain a vague provision on balanced content that may have a chilling effect on media freedom”. Jelentés, 1. oldal

Smtv. 13.§

³ A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (Rttv.) 50.§ (3) bekezdés

⁴ A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 181.§ (5) bekezdés

⁵ „The government has transferred the power to appoint the president of the Media Authority and the Media Council from the prime minister to the president of the republic”. Jelentés, 1. oldal

Mttv. 124.§ (1) bekezdés

⁶ A Médiatanács elnökének és tagjainak választásáról ld. Mttv. 124-126.§§

⁷ A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa elnökének és tagjainak megválasztásáról szóló 95/2010. (X. 15.) OGY határozat, valamint

A Köszolgálati Közalapítvány Kuratóriuma tagjainak megválasztásáról szóló 96/2010. (X. 15.) OGY határozat.

A Kuratórium összetételére ld. Mttv. 86-89.§§

⁸ „The government has made political appointments to key positions (...) in the National Judicial Office” Jelentés, 1. oldal.

Máshol a Jelentés már korrigál, és Országgyűlés általi választásról beszél.

A szabályozásról ld. Magyarország Alaptörvénye 25. cikk (6) bekezdés

⁹ „The government has made political appointments to key positions (...) in the Constitutional Court”. Jelentés, 1. oldal

Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (8) bekezdés

¹⁰ „According to the fourth constitutional amendment, the court can no longer review laws pertaining to the central budget and taxation issues”. Jelentés, 4. oldal

Magyarország Alaptörvénye (Közlönyállapot) 37. cikk (4) bekezdés

¹¹ A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2010. évi CXIX. törvény 1.§

¹² Magyarország Alaptörvénye 37. cikk (4) bekezdés

¹³ Így az élethez és emberi méltósághoz való jog, a személyes adatok védelméhez való jog, a gondolat, lelkiismeret és vallás szabadsága, vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó egyes jogok sérelme esetén az Alkotmánybíróság továbbra is vizsgálhatja és megsemmisítheti a költségvetési tárgyú törvényeket is.

¹⁴ „According to the fourth constitutional amendment, the court is not able to hear actio popularis cases brought by NGOs and others”. Jelentés, 4. oldal

¹⁵ „Egyértelműbb lenne a szabályozás, ha az Alkotmány nem rendelkezne az actio popularis lehetőségéről, az indítványozási jogkör meghatározását a törvényre hagyná, és jogi érdekhez kötné”. Dr. Paczolay Péternek, az Alkotmánybíróság elnökének 2010. szeptember 29-én benyújtott javaslata az Alkotmány-előkészítő eseti bizottság részére

<http://www.parlament.hu/biz39/aeb/info/ab.pdf>

¹⁶ Az alkotmányjogi panaszokra ld. Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontok, valamint

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 26-31.§§

¹⁷ „The court is also prevented from consulting its own case law prior to January 2012”. Jelentés, 4. oldal

¹⁸ Magyarország Alaptörvénye, Záró és vegyes rendelkezések 5. pont

¹⁹ 22/2012. (V. 11.) AB határozat

13/2013. (VI. 17.) AB határozat

²⁰ „A módosító javaslat egyértelművé teszi, hogy az Alkotmánybíróság határozatainak hatályvesztése nem érinti az ezen határozatok által kiváltott joghatásokat. E módosítás továbbra sem zárja ki azt a lehetőséget, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek értelmezésekor valamely korábbi határozatával megegyező következtetésre jusson”. Ld. Magyarország Alaptörvényének negyedik módosításáról szóló T/9929. számú javaslatához benyújtott T/9929/46 sz. módosító javaslat indokolását

²¹ „The fourth amendment restricts the court from ruling on the substance of constitutional amendments”. Jelentés, 4. oldal

²² 293/B/1994. AB végzés

613/B/2004. AB végzés

1260/B/1997. AB határozat

46/1994. (X. 21.) AB határozat

942/B/1997. AB határozat

963/E/1998. AB határozat

296/B/2010 AB határozat

²³ Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (5) bekezdés

²⁴ „The Hungarian government should be urged to reverse the constitutional amendment permitting criminalization of homeless people”. Jelentés, 5. oldal



Magyarország Alaptörvénye XXII. cikk (3) bekezdés

²⁵ A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.020/2014/6. és Köf.5055/2014/2. számú határozatai

²⁶ <http://www.thelocal.no/20150205/norway-is-trying-to-criminalise-policy-swedish-roma-tsar>

²⁷ „According to the constitution, people with certain disabilities are ineligible to vote”. Jelentés, 5. oldal

²⁸ „Nincs választójoga annak, aki jogerős ítélet alapján a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság”. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 70.§ (5) bekezdés

²⁹ „Nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt”. Magyarország Alaptörvénye XXIII. cikk (6) bekezdés.

³⁰ A választójogból történő kizárással kapcsolatos részletes szabályokat ld. Ve. 13/A.§

³¹ Bodnár Eszter: A választójog alapjogi tartalma és korlátai (HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Budapest, 2014) 200.o.

³² Kiss Lajos v. Hungary, Judgement of 20 May 2010, no. 38832/06.

³³ Magyarország Alaptörvénye XV. cikk (5) bekezdés

³⁴ Ve. 2.§ (1) bekezdés d) pontja

³⁵ Ve. 88.§, 103.§, 181.§

³⁶ The constitution enshrines discrimination against (...) women and LGBT people”. Jelentés, 1. oldal

³⁷ Magyarország Alaptörvénye XV. cikk (3) és (5) bekezdések

³⁸ Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebtv.) 8.§ a) pontja

³⁹ „a házasság intézménye kultúránkban és jogunkban is hagyományosan férfi és nő életközössége”

14/1995. (III. 13.) AB határozat

⁴⁰ Magyarország Alaptörvénye L) cikk

⁴¹ Magyarország Alaptörvénye VII. cikk (1) bekezdés

A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (Ehtv.) 1.§

⁴² Ehtv. 19/A.§ (2)-(3) bekezdések

⁴³ 76/2013 (III. 1.) AB határozat

⁴⁴ Ehtv. 14/D. § (2) bekezdése

⁴⁵ 4/1993. (II. 12.) AB határozat

⁴⁶ Ehtv. 7.§

⁴⁷ Ehtv. 7.§

⁴⁸ „The Hungarian government should be urged to take concrete steps to tackle violence and discrimination of Roma”. Jelentés, 4. oldal

⁴⁹ Magyarország Alaptörvénye IX. cikk (5) bekezdés

⁵⁰ „Régi” Btk. 269/C.§, illetve „új” Btk. 332-333.§§-ok

⁵¹ Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény (Vjt.) 7.§, 9.§, 14.§, 16.§, illetve a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.)